

ٽي بي، بي سي جي واڪسين او ستا ماشوم

دغه لیفلیت د بی سی جي (-Bacillus Calmette-Guérin) د واکسینو په هکله دی کوم چي ستا ماشوم له نري رنځ څخه د ژغورلو لپاره درکول کېږي.

بي سي جي واکسين څه شی دی؟

بي سي جي واکسين د هغو باکتریاوو (جراثیمو) یو کمزوری کړای شوې بڼه ده چي د نري رنځ سوب ګرځي. ځکه چي دا خو کمزوري کړای شوي وي نو نری رنځ نه رامنځته کوي، مګر ستاسي له ماشوم سره مرسته کوي چي د نري رنځ خلاف پیاوړی شي که چیرې کوم وخت ورسره مخامخ شي. بي سي جي واکسين په ځانګړې توګه د وړو ماشومانو او لویانو ماشومانو لپاره ډېر اغېزمن دي چي له سخت ډوله نري رنځ څخه یې وژغوري لکه ټي بي میننجایټس (چي د مغزو کرښې ورسره پړسېږي)

نری رنځ (ټي بي) څه شی دی؟

ټي بي یو باکټوریايي لګېدنه ده، کوم چي عموماً پر سږیو باندي اغېزه کوي مګر د بدن پر نورو برخو باندي هم اغېزه کولای شي. د ټي بي جراثیمو له لګېدلو ضروري نه ده چي نری رنځ ورڅخه جوړ شي. دغه ناروغي ورو ورو په بدن کښې خورېږي، او د علاماتو راڅرګندېدل یې څو میاشتې وخت اخلي. اکثر خلک چي ټي بي یې اخیستلې وي خو ناروغي به کله هم پرې و نه لګېږي. په دغو خلکو کښې د ټي بي باکټوریا د ټول ژوند لپاره غیرفعاله اوسي. په نورو خلکو کښې (د بېلګې په توګه، هغه خلک چي کمزوری مقاومت لري) باکټریا فعاله کېدلای شي او په ناروغۍ اوښتلای شي. په دې هیواد کښې اکثر خلک له درملنې پسته په بشپړه توګه رغېږي، مګر په دې کار باندي څو میاشتې وخت لګېږي.

د ټي بي علامات څه دي؟

ټي بي د بدن هره برخه باندې اغېزه کولای شي. علامات توپیر لري او د یوه ماشوم د ناروغۍ علامات د یوه لوی کس له هغو څخه کېدلای شي چې بدل وي. ځکه چې ټي بي له یوه بل څخه اخیستل کېږي، نو دا مهمه ده چې ته په نورو کسانو کښې دغه ناروغي وپېژنې.

ته باید ډاکټر ته خبر ورکړې که ته، ستا ماشوم، ستا د کورنۍ کوم غړی، یا دوست دغه لاندې علامات ولري:

- پرلپسې ټوخی چې تر درېیو اونیو زیات وخت پاته شي.
- تبه
- خولې کېدل، په تېره بیا د شپې مهال
- بې سوبه د وزن کمېدل
- عمومي او غیر عادي د ستړیا احساس او ناروغه کېدل
- په ټوخي کښې د وینې راتلل

ټي بي څرنگه لگېږي؟

ته له هغه چا ټي بي اخیستلای شې چې لالمخه یې سږي یا غاړه په دغه رنځ اخته وي او چې زیات ټوڅېږي. کله چې هغوی ټوڅېږي، نو داسې واړه واړه څاڅکي شیندي چې باکټریا لري. که ته دغه څاڅکي له ساه سره واخلې نو ته به هم دغه جراثیم واخلې. هغه وخت د جراثیمو اخیستلو خطر وي کله چې له یوه اخته شوي کس سره نژدې او اوږد تماس ولرې، د بېلگې په توګه په یوه کور کښې ورسره اوسېدل.

تي بي خومره عامه ده؟

په ۱۹۵۰ کلونو کښې په برتانيې کښې ۵۰،۰۰۰ د نري رنځ نوې پېښې به هرکال کېدلې. اوس دغه شمېره هر کال فقط ۶،۰۰۰ ته راټيټه شوې ده. نو که تا ته د ټي بي د لگېدلو امکان کم دی، خو بيا هم هرچاته پکار ده چې د ټي بي د علاماتو په باره کښې اگاهي ولري.

دا ځکه ډېره مهمه ده چې ټي بي په ټوله نړۍ کښې خوره وړه ده.

په هغو خلکو کښې د دغې ناروغۍ خطر زيات دی چې په داسې هيوادونو کښې اوسېدلي وي يا يې کار کړی وي چېرته چې د ټي بي کچه ډېره لوړه ده. د هغو کورنيو ماشومان هم کېدلای شي د خپلې کميونټې له اخته شويو کسانو سره نيزدې تماس ولري، هم په برتانيې کښې او هم په خپل اصلي هيواد کښې.

زما ماشوم ته ولي بي سي جي ورکول کېږي؟

لکه د نورو هيوادونو په شان، په برتانيې کښې هم بي سي جي هغو ماشومانو ته ورکول کېږي چې له يو داسې کس سره يې کېدلای شي تماس وي چې ټي بي لري. په دغو کښې هغه ماشومان شامل دي چې لوړې کچې د ټي بي په سيمو کښې اوسېږي يا هغه ماشومان چې مورپلا يا نیکه او نيا يې د لوړې کچې د ټي بي له سيمو څخه وي. (د نورو معلوماتو لپاره وگورئ ۷ مخ)

زما ماشوم څرنگه خوندي ساتل کېږي؟

ستا ماشوم ته به د کين لاس په مټه باندي بي سي جي واکسين ورکول کېږي.

دغه واکسين عموماً هغه وخت ماشومانو ته له زېږېدلو سره سم ورکول کېږي کله چې لا هغوی په روغتون کښې وي، مگر تر پينځه کلنۍ پوري هرکله ورکول کېدلای شي.

ايا کومې اړخيزې اغېزې لري؟

له پيچکاري سملاسي وروسته به يوه تهاکه راڅرگنده شي. چي دا څرگندوي چي پيچکاري په سمه توگه وهل شوې ده.

د پيچکاري له دوو څخه بيا تر شپږو اونيو پوري به يو کوچنی داغ راڅرگند شي. کېدلای شي چي تريوڅو روځو پوري ښه خوړ ولري، مگر که يې پټ و نه ساتئ نو سوکه سوکه به پخپله جوړ شي. کېدلای شي چي يو داغ پاته شي.

کله کله داسي هم کېدلای شي چي ستا د ماشوم په هغه ځای کېږي يو لږ ژور زخم جوړ شي چېرته چي پيچکاري ورته لگېدلې وي. که چيري دا يو بهېدونکې ماده وي نو پکار ده چي پټه يې کړې، وچه پټې وکاروئ - پلستر هيڅ کله نه - ترڅو وچ خوړ ونيسي. د دغه زخم به رغېدلو کېدلای شي څو مياشتې وخت ولگېږي.

که چيري ته پرېشان يې يا فکر کوي چي زخم دي گزک نيولی دی، نو له ډاکټر سره وگوره.

ايا داسي کومه وجه شته چي زما ماشوم بايد بي ټسي جي واکسين واټخلي؟

د نورو واکسينو په شان، دغه پيچکاري هم بايد هغه وخت و نه وهل شي يا بايد وځنډول شي که:

- ستا ماشوم لوړه تبه لري.
- ستا ماشوم د پوستکي په يوې عمومي ناروغۍ اخته وي. (که پون يا سپونۍ (ايکزيما) پرې لگېدلی وي، نو پيچکاري به پر هغه ځای ورته وهل کېږي چي خوږ نه وي.

کله کله، هغه ماشومان چي مقاومت يې کمزوری وي، نو د واکسينو باکټريا يې په جدي توگه ورلگېدلای شي. که ستا ماشوم کمزوری مقاومت لري يا ته داسي فکر کوې نو دا خبره ډېره مهمه ده چي نرس يا ډاکټر پرې خبر کړي. د بېلگې په توگه:

- که ماشوم د کېنسر يا نورو سختو ناروغيو له لاسه تر درملنې لاندې وي.
- که د ماشوم مور ته د اميدوارۍ په مهال ايميو سپريسيو بياالوجيکل تهيراپي ورکول شوې وي.
- که کورنۍ د مقاومت د ستونزو يو تاريخچه لري (په شمول د ايچ ای وي)

کوم ماشومان بي سي جي ته اړتيا لري

که چېرې په يوې داسې سيمې کښې اوسې چېرته چې ټولو ماشومانو ته بي سي جي نه ورکول کېږي نو بيا هم ستا ماشوم کېدلای شي چې دغه واکسين ته اړتيا لري.

که دغو لاندینيو پوښتنو کښې يوې ته هم ستا ځواب **‘هو’** وي، نو هر وروڼو له خپل ډاکټر يا نرس څخه د خپل ماشوم لپاره د بي سي جي په باره کښې پوښتنه وکوه.

- ايا دغه ماشوم، د ماشوم مور، پلار، يا نيانيکه، يا کوم بل کس چې له تاسې سره اوسېږي، له يوه داسې هيواد څخه دی چېرته چې د ټي بي کچه لوړه ده؟
- آيا ته يا ستا ماشوم به دغو هيوادونو کښې په کوم يو کښې اوسېږي يا به له دوستانو او د کورنۍ له غړيو سره پاته کېږي؟
- آيا داسې کوم څوک شته چې له تا سره اوسېږي، يا ستا له ماشوم سره زيات وخت تېروي، چې اوس ټي بي لري يا يې پخوا لرله؟

د ټي بي د لوړې کچې هيوادونو شمېرې له روغتيا نړۍ وال سازمان (ډبليو ايچ او) څخه اخيستل کېږي پر

[www.gov.uk/government/
publications/tuberculosis-tb-by-
country-rates-per-100000-people](http://www.gov.uk/government/publications/tuberculosis-tb-by-country-rates-per-100000-people)

آيا زه په کوم بل شي باندي پوهېدلو ته اړتيا لرم؟

ستا ماشوم عادي واکسين د اتو اونيو په عمر کښې شورو کولای شي دا پروا نه لري چي بي سي جي يې څه وخت اخيستلی دي. ته بايد ډاډ ترلاسه کړې چي ستا ماشوم ته په هممهغه لاس کښې بله پيچکاري ونه وهل شي په کوم باندي چي د بي سي جي ورته وهل شوې وي کم ترکمه تر درېيو مياشتو پوري؛ کڼې د دغه ځای په غډودو کښې به پارسوب پيدا شي.

دغه ډاډ ترلاسه کړه چي د بي سي جي واکسينو ريکارډ ستا د ماشوم په ځانگړي چاپلډ هيلته ريکارډ (سور کتاب) کښې د راتلونکي وخت د حوالې لپاره وليکل شي.

نور معلومات

که ته د ټي بي يا نورو واکسينو باره کښې نور معلومات غواړې نو له خپل ډاکټر، هيلته ويزيټر، دايي يا نرسې سره خبرې وکوه، يا زموږ وېبپاڼې ته ورشه پر www.nhs.uk/vaccinations.

په ياد لره، د ټي بي درملنه
زياته وخت نيسي، خو مخنيوی
يې اسان دی.

©کراون کاپي رايټ ۲۰۱۹

75K 1p FEB 2019 29001938 (اې پي ايس)

د دغه ليفليټ

د کاپيانو راغونښتلو لپاره ورشئ: www.orderline.dh.gov.uk يا زنگ ووهئ:

1002 123 0300، ميني کوم: 1003 123 0300 سهار ۸ بجو څخه د ماښام ۶ پوري،

له دوشنبې تر جمعې

www.nhs.uk/vaccinations